

Landskap: Blekinge län

Upptecknat av: H G Pettersson

Härad: Medelåta

Adress: Lillhövda Holmbyö

Socken: Lillhövda

Berättat av: Anders Jönvallsson

Uppteckningsår: 1932

Född år 1849 i Lillhövda Galeboda

Uppteckningen rör sig om efterkast eller hädelsemenner, vordas våra förfäders tid hade man för sed att då man passerade en sådan gravhäll där en självmördad, en drunknadd, eller en annan på olyckligt omkommen, som man inte var säker på hur löden inträffat, gjorde man sig inga beväis med någon underökning om deras bortgång, och därför begravdes dessa lik uti en kasse som kallat man endast uti sig där ältre band i byn till att yordfästa där löde denna kasse skulle också släppa till och bestå yord, gravhäll, en sådan uphettad död församling, tog prästen sig icke någon befattning med så framt där icke hörd till samma församling där man hettade där lödes kropp.

Skriv endast på denna sida!

MINUTE
TILLFÖRLITLIGT
1Begravning av
mördade och andra

var dät en som tillhörde församlingen, begravdes han som
 en nyåskpelling enligt ritualen, på kyrkogården norr om kyrkan
 han där sådana begravningsplats var utfäst, som berättat om
 i fastställningen, ja så då var så gånghast under våra förfäders
 tid att man kallade på döda människor ute på vägar, på gång-
 sigar i skogar i kador, markus, och en hel del andra platser
 och många var dät som var obända, ja de fläste av dem hade
 de man inte på någon nationalitet eller religionänt
 på, i dät var hållas inte gott för så dät vandra så män-
 ga obända människor på den tiden, såsom yudlar, knallar,
 vävskättar, bampstambler, jesullar, och en mängfold andra
 individer, och de fläste av dem, ja 99 procent av dem hade
 icke några papper på sig som visade var de varit för
 försakar eller varit de hörde hemma, och sådana männi-
 skar ombom ofta utan att man visste dödsorsaken eller
 hur dät hade tillgått, om de hade fallit för egen hand
 eller de fallit offer för mordare, dät kunde man nog
 vara troligt åtminstone då dät hände yudlar i knallar, som hade

2
 TILFÖLJLIGT
 LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *N G Rutterström*
 Härad: *Hälsjöland* Adress: *Halmasjö*
 Socken: *Sillhöjda* Berättat av: *Anders ypprättman*
 Uppteckningsår: *1932* Född år *1849* i *Galebovda*

Uppteckningen rör sig om gravvallar och västades
 pängar på sig, och under våra färfäders tid så tog man
 på ena sidan av en sådan hvinvandrare som var ohärd
 om man trodde att han hade på sig en nis eller fänten
 dalar i mantantar på sig, hans lilla handelslagar blev
 också mardarsens ror, vinn hade y apt dät, dät blev
 inte någon undersökning eller förägan om dät, och där
 som ingen åklagare är fins inte heller någon dammare,
 man endast kettade där döda kroppar, som man
 anmälde till prästen i församlingen, där man fick
 ordar om att man endast skulle begrava honom uti
 en backe sidan som man kettade honom, utan kista
 och allt, liksom man begrar ett nydött dym.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Upptecknat av: *P. G. Pettersson*
 Härad: Adress: *Keolmögö*
 Socken: Berättat av *Anders yprålsman*
 Uppteckningsår: Född år i *Galeboda*

MINNRE TILLFÖRTRILIGT
5

Uppteckningen rör sig om spöken efter sådana länligt dödade
 en sådan gravplats kallades galyebachar, d. v. s. på dessa
 gravhällar spöknade alltid under märkligt efter såda-
 na besträffade människor som hade fallit offer
 för egna härdar eller ynnam mördare blev dät gas-
 tar utav och dessa varelser jagade alltid efter sin
 brudman så fort märkligt föll på, viste man icke
 vem som var dän skuldige till mordet, så gav dät
 sig snart tillkänna så fort dän avlidne var yor-
 dad, då fick dän skuldige icke någon va för gaster
 så snart märkligt föll på och dän skuldige brönte
 på vandring någonstans, han blev förpätad och
 pinad av gaster varit han än befan sig utom hus.

Yngångare
efter lömligt
dödade personer.

då icke man visle reda på yvningssmannen sade alltid vara
 förfäddas, vi för si om inte garten letar upp dräparen när man
 en dast fatt län mörkade i yarden så att man får se län
 län är som är skuldig till län hämsta illyärningen, för si
 dan stachen för nog ingen va för garten, och dät blev så
 dät var så under våra förfäddas tid, hade man gart nå-
 gott uti ländam så blev dät uppenbart yenam en annan
 maskt, och dät så att man måste beröma prästen och yva
 sin beännelse ävar sitt däd, så att dänne fick avbedya
 straffett för dän ende arden, och yarde man inte dät
 så blev man förfädd till man blev sedlag på nyck-
 säng och blev krampling under hela sin livstid, så nog
 blev dät uppenbart med tiden vim som hade gart ilka
 och mardatt sin nästa, en mäniska som hade lagett linett
 av sig nyätor blev också en gart after, män dän prang
 endast uti gatorna under nattetiden och färde ett farligt
 dynd och krom så dät hördes vida omkring, män gick icke i vägen
 för någon eller tillfogade någon mäniska någon skada, dät
 var ett gott bevis för oskulda ar andra.

6

TILFÖRLITLIGT

LUDDS UNIVERSITETS
BOK- OCH
BIBLIOTEK

Landskap: Upptecknat av: *A. P. Pettersson*
 Härad: Adress: *Halmbyga*
 Socken: Berättat av *Anders språttman*
 Uppteckningsår: Född år i *Galeboda*

7

MINNRE
TILLFÖRLITLIGT

Uppteckningen rör sig om självmördare som tillhörde församlingen.
 mardade och självmördare betraktades såsom oönskliga
 dyer och mårdade ännu sämre, under våra förfädars
 tid, det tilläts icke att ringa mård byghobackarna för
 en som på detta sätt gått ut tiden, icke yordes det
 någon baksägelse efter dem det endast branyardes
 deras kristliga bortgång, icke från predikastolen
 utan på gängen vid altarringen där prästen ställde
 sig medan han läste upp denna branyärelse, där
 fick icke begravas i byghögärdet där andra mäni-
 strar begravdes, detta självmördare begravdes norr
 om byghöran där icke några andra lika fick begravas
 som hade fått en naturlig och räddades till de kristna.

Bygning av
 självmördare
 som tillhöra
 församlingen.

dessa gravar skulle man göra mycket djupare än till andra
 lik därför att dessa skulle komma senare fram på dammedag och
 ligga på detta sätt vara avskilda från de bristna, och däraf-
 tar på sin särskilda dam, sådana fick icke transporteras
 till kyrkan under sabbaten för att icke störa eller besmitta
 kyrkans foid och de kyrkanssökande bristna människorna.
 deras dag och tid var på lördagens eftermiddag, icke fick
 mera manskap vara med än som behövdes för att draga li-
 kett ära där med kyrkmuren, ty man fick icke bära fram
 ett sådant lik genom kyrkportarna och gå någon gång
 fram till graven, och ej hålla gräsbevätta mattor inom
 kyrkans område, där skulle halas öfver norra muren
 mitt för där graven hade sitt läge, där fick icke tran-
 sporteras eller någon häst som guidare skulle användas
 uti dagligt bruk av andra människor uti arbetet, det skulle
 häft vara en gammal utdämd som ratharen behöt beslag
 på, om möjligt skulle ratharen njutna likett till kyr-
 kogården samma öh och vid återkomsten, skuta ned honom.

Landskap: Upptecknat av: *P. G. Rittersman*
 Härad: Adress: *Halmsjö*
 Socken: Berättat av *Anders Jönasson*
 Uppteckningsår: Född år i *Galveda*

9

Uppteckningen rör sig om nyålspeilingens begravning.
 Det skulle dock icke på några villkor mer än fyra
 man följa där döde på sin sitta färd, det var
 endast de nödtvångna som skulle kala likett övar
 muren, och placera det i graven, efter di hade utfärt
 detta fick man genast avlämna sig och återvända till
 sitt hem, all förtärlighet var strängt förbjudett mot
 de vanliga hyppbötarerna som prästen tillämpade
 ingen fick vara närvarande vid jordfästningen
 vare sig stäkt eller andra, mer än de vittne som
 prästen tillhållade och bestämde nämligen klokkare
 och hyppväktare, det tillhörde dödgrävaren att öppna
 och fälla igen graven, prästen böste en bän för dödgrävaren, före
 och efter arbetet, heligjörrelse, s. h.

Hur våra förfäder förfar med en drunknad kropp?
 då en hade drunknat utan eget förvillande hade man för
 sedan man hittat den drunknade, kan skulle ligga på ryggen
 med en magnet på sitt hvar bröst, hela kroppen betäckas
 med järnstråk grans ett ganska tyckt lagar detta yorde
 man på den grund att man skulle vänta hans vä-
 dan förd det järnstråk skulle visa om den drunknades
 anda hade hamnat lyckligt hän, och magneten skulle
 visa om den drunknade verkligen var död, man set
 ju att likläst förmärkas uti järnstråk grans som hamnas
 uti beövning med endäd, våra förfäders tro var den att
 endast en olycklig människa gav likläst ifrån sig efter
 döden, och en lycklig människa efterlemnade icke någon
 sådan löst efter sig under de tre första dyggen efter
 dödsfallet, då man täckte den döde med järnstråk grans
 nis, detta var förfädernas lärsning på salig eller osalig
 efter döden.

Grunde-
vade.

10

TILLFÖRLITLIGT